

hebben aan de wedstrijd deelgenomen

moet u nog meer weten meester?

(vervolg)

wel toen elisabeth in haar zesde maand was spoedde maria zich over de heuvelen om haar te gaan helpen ja dat weet ik maar wat heeft dat met uw moeder te maken? heeft zij weer een kindje in haar buik? buik moogt u niet zeggen juffrouw nee meisje? en waarom niet?

buik is een spijsverteringswoord spijsverteringswoord?

ja: buikloop buikpijn...

wat moet ik dan zeggen?

baarmoeder?

ha nee

da's een veel te koud woord

wat moet ik dan wél zeggen?

maar juffrouw

dat u dat niet weet:

schoot

eerst is het kindje

in de schoot

en daarna zit het kindje

op de schoot

ja maar wat heeft dat

met die zegen te maken?

ge moet niet wachten

tot een kindje geboren is om het te zegenen?

dat versta ik niet

hoe kunt ge het nu zegenen

voor het geboren is?

maar juffrouw

dat u dat niet weet

onze papa legt zijn hand

op de schoot van mama

en wij leggen met ons drieën

onze hand ook op haar schoot

of op zijn hand

& dan zegt de priester:

ik zegen uw groeiende oogjes

wezentje

opdat eens ter wereld gekomen

ge er veel mensen

graag mee zou leren zien

vooral ooit zoals uw lieve ouders de allerliefste van uw leven zomogelijk levenslang

zo ook de oortjes het mondje de handjes de voetjes heel het lichaampje

dat is mooi

ja hé juffrouw?

is het een broertje of een zusje?

weten we nog niet

het is een brusje

moet u nog meer weten juffrouw?

LUC VERSTEYLEN

484

Het gulden vlies (vervolg)

Op grond van een merkwaardige proef, kiest rechter Gideon een kleine groep van driehonderd keursoldaten uit die 's nachts de Midjanieten besluipen, het legerkamp overvallen en de vijand verslaan. (Re. 6, 1-7, 22) Zij werden gerekruteerd op grond van een merkwaardige proef.

Het Gulden Vlies

Ter gelegenheid van zijn huwelijk met Isabella van Portugal, stelde Filips de Goede, hertog van Bourgondië, in 1429 te Brugge een zeer hoge ridderorde in: de *Orde van het Gulden Vlies*. Daarmee wenste hij een tegenhanger te scheppen van de bekende Engelse *Orde van de Kousenband*. De symboliek van de orde herinnert aan passages uit de Griekse mythologie en uit de Bijbel. Wat dit laatste betreft, is er een band met een opzienbarende gebeurtenis in het leven van Gideon.

Hij kreeg van de engel de opdracht om zijn volk te bevrijden van de vijand. Hij twijfelt, en vraagt aan God een teken waaruit moet blijken dat de opdracht authentiek is. Dat teken staat beschreven op het einde van het zesde hoofdstuk van *Rechters*. De nieuwere vertalingen hebben het woord 'vlies' vervangen door

'vacht'; de versie in de Statvertaling (1637) luidt:

'En Gideon zeide tot God: Indien Gij Israël door mijn hand zult verlossen, gelijk als Gij gesproken hebt; Zie, ik zal een wollen vlies op den vloer leggen; indien er dauw op het vlies alleen zal zijn, en droogte op de ganse aarde, zo zal ik weten, dat Gij Israël door mijn hand zult verlossen, gelijk als Gij gesproken hebt. En het geschiedde alzo; want hij stond des anderen daags vroeg op, en drukte het vlies uit, en hij wrong den dauw uit het vlies, een schaal vol waters. En Gideon zeide tot God: Uw toorn ontsteke niet tegen mij, dat ik alleenlijk ditmaal spreke; laat mij toch alleenlijk ditmaal met het vlies verzoeken; er zij toch droogte op het vlies alleen, en op de ganse aarde zij dauw. En God deed alzo in denzelfden nacht; want de droogte was op het vlies alleen, en op de ganse aarde was dauw.' (Re. 6, 36-40)

Gisteren

Niet van gisteren zijn

Als je van iemand zegt dat hij *niet van gisteren* is, bedoel je, dat hij goed is ingelicht, dat hij op de hoogte is, bij de pinken, bijdehand. Misschien komt de uitdrukking uit de Bijbel.

Toen Job ten prooi was gevallen aan allerhande kwellingen, keerde hij zich tegen God omdat hij van oordeel was dat hij zoveel onheil niet had verdiend. Dan komen drie vrienden om hem te troosten. Bildad is een van hen. Hij geeft Job de raad dat hij bij de voorouders te rade moet gaan voor meer wijsheid en voor een beter inzicht in de manier waarop God hem behandelt:

'Ga bij eerdere geslachten te rade, bouw voort op de wijsheid van je voorouders. Wij zijn hier pas *sinds gisteren en wij weten niets*; ons leven op aarde is zo vluchtig als een schaduw. Zij zullen tot je spreken en je onderrichten, je laten delen in de kennis van hun hart...' (Job 8, 8-10)

Wij weten uit onze eigen kortstondige ervaring niet veel omdat wij de ondervinding van de eerdere geslachten missen. Daaruit vloeit logisch dat iemand die *niet van gisteren is*, maar van veel vroeger, dus ook veel meer zelf heeft meegemaakt, dat zo iemand meer weet, goed is ingelicht, op de hoogte, bij de pinken, bijdehand. (Wordt vervolgd)

BART MESOTTEN

MIJN NAAM IS

Jona – Jonas

In dit nummer heeft Th.C. Madder het in zijn onvolprezen maandelijkse rubriek Het verlangen om te zien heel toepasselijk over de profeet Jona. Sla er maar bladzijde 21 op na. Niet langer schrijven we in kerkelijk verband de naam van deze profeet met een finale 's', ook al lijkt net die schrijfwijze inmiddels bezig aan een heuse opmars.

Maar dat terzijde. Jona is Hebreeuws en betekent duif. De naam van de oudtestamentische profeet duikt ook op in de Koran, in het Arabisch natuurlijk. Nu weet u meteen wat de veelgehoorde allochtoonse voornaam Yunus betekent.

Jona leende zijn naam aan een opmerkelijk Bijbelboek, amper drie bladzijden lang en meteen zowat het kleinste in de hele Schrift. Een fragment uit Jona in de liturgie van de eucharistie is bijgevolg zeldzaam, want (behalve welgeteld één zondagse verschijning om de drie jaar) slechts van toepassing op maandag, dinsdag en woensdag van de zevenentwintigste week. Dat is dit jaar dus op 8, 9 en 10 oktober.

Jona was een zoon van Amittai en (waarschijnlijk) van de weduwe van Sarefat, die door God op zichtbare wijze in haar levensonderhoud werd geholpen, toen ze een brood bakte voor de profeet Elia. Jona leefde in de zevende eeuw vóór Christus, wellicht ten tijde van koning Jerobeam II, in het gebied van Zabulon. Omdat hij weigerde op Gods bevel naar Nineve te trekken – de Assyrische stad stond vijandig jegens Israël – om er de bevolking tot boete op te roepen, vluchtte hij in tegenovergestelde richting, naar Jaffa. Daar ontschepte hij prompt richting Tarsis, in het zuiden van Spanje. Tijdens een kolkende storm werd Jona door het lot als de schuldige aangeduid en door een panikerende bemanning overboord gekieperd (lees ook bladzijde 21 in dit nummer). De rest van het verhaal is bekend.

De profeet werd opgeslokt door een grote vis en verbleef drie dagen en drie nachten in de buik van het monster, waar hij tot inkeer kwam.

In het tweede deel van het verhaal lezen we dat God zijn bevel hernieuwde en de profeet ditmaal gehoorzaamde. Nineve kwam tot inkeer en God bracht zijn grootse verwoestingsplannen niet tot uitvoer, duidelijk tegen de zin van de profeet. Jona verliet de stad en ging wat zitten mokken onder een loofdak. Om het zijn

profeet makkelijker te maken „en hem zo van zijn wreveligheid te genezen”, liet God naast Jona een ricinusboom opschieten die de mokkende profeet beschermde van de loden zon. Maar dan beschikte God het zo dat een worm de boom aanvat en de ricinus verdorde. Op Jona's jammerklacht over de wegwijnende boom reageerde God: „Moest Ik niet meer medelijden hebben voor een grote stad dan jij voor een boom?” Hierin wordt aangegeven dat Gods goedheid zich ook uitstrekt tot hen die niet tot het volk Israël behoren. Jezus haalde het avontuur van Jona aan als een voorafbeelding van zijn eigen dood en verrijzenis. Zoals Jona drie dagen en drie nachten in de buik van de vis verbleef, zo zou Christus drie dagen lang in de aarde rusten om vervolgens te verrijzen. Het feest van de profeet Jona valt op 21 september.

Een heilige Jonas, monnik van Demeskenyanos in Egypte ten tijde van Sint-Pachomius (vierde eeuw), was hovenier van het klooster, maar proefde zelf nooit van de vruchten die hij liefdevol verzorgde. Na de volbrachte dagtaak trok hij zich in zijn cel terug om koorden te vlechten, psalmen te zingen en de Schrift uit het hoofd op te zeggen. Hij was vijfentachtig, toen hij in zijn cel dood werd aangetroffen, zijn handwerk tussen de vingers. Zijn feestdag is 11 februari.

Ook heilig was de Jonas die leefde omstreeks het jaar 800. Hij was de vader van de heiligen Theodoor en Theofanes, die de marteldood stierven onder het Perzische bewind van Leo V de Armeniër en Theofilos. Zoals zijn zonen trok Jonas zich terug in het klooster, de laura van Sint-Sabas. Wegens zijn ascese en deugden werd hij een voorbeeld voor allen. Hij overleed in het klooster op hoge leeftijd en heeft zijn feestdag op 21 of 22 september.

Ten slotte is er de heilige Jonas die met zijn broer, de heilige Barachisius en metgezellen, in 327 tijdens de regeerperiode van de Perzische vorst Sapor II, de marteldood stierf. Beide broers waren Perzen, geboren in Beth-Asa. Hun marteldood wordt verhaald door Isaja, zoon van Hadabu. Hij was ooggetuige van hun lijden en dood en stelde dat de brutaliteit van de folteraars enkel overtroffen werd door de rustige heldhaftigheid van de martelaars. Hun feestdag is 29 maart.

UIT DEN GROOTEN VOLKSKALENDER VAN PAUL VAN ZUMMEREN

EEN SCHOON ZOMERKEN IS TERESIA'S ZOMERKE

Met die spreuk zitten we meteen aan het volgende "nazomerke", namelijk dat van de heilige Teresia die op 15 oktober voorkomt op de volkskalender. Die spreuk gaat nog verder, als volgt:

VIJF DAGEN ZONNESCHIJN OM ELKEEN TE VERBLIJ'N

Half-oktober was vroeger de periode waarin de boeren weer met het spinnen begonnen. Het werk op het veld ligt nagenoeg stil rond deze tijd. Dus, zei men vroeger: dan moet er binnenskamers gewerkt worden:

IN 'T MIDDEN DER OKTOBERMAAND, WORDEN DE SPINNEWIELEN VOOR DE DAG GEHAALD

Belangrijker evenwel dan Teresia is de volksheilige Gommarus, die we morgen aantreffen. Gommarus was vooral geliefd in Vlaanderen en meer bepaald dan in Lier, waar hij geboren was. Enorm veel jongens werden er "Gommarus" of "Gommer" gedoopt. In de omgeving van Lier werden ze om die reden wel eens uitgelachen. En die spot werd destijds ten top gedreven toen volgend rijmpje werd geschreven:

GOMMER, KOMKOMMER HEEFT PRUIMEN GEGETEN DE STENEN ZIJN IN ZIJN GAT BLIJVEN STEKEN GOMMER, KOMKOMMER, HEEFT RAPEN GEZAID DE STENEN KWAMEN UIT ZIJN GAT GEDRAID

KRISTIEN VAN ZUMMEREN